

لبه‌چسبانی فراورده‌های چوبی

هدف‌های رفتاری : هنرجو پس از پایان این فصل قادر خواهد بود :

- ۱- با اهمیت چسباندن لبه کارهای صفحه‌ای آشنا شود.
- ۲- روش‌های مورد نیاز را برای پوشاندن لبه کارها بشناسد.
- ۳- دستگاه‌ها و وسایل مورد نیاز را برای لبه‌چسبانی شرح دهد.
- ۴- مصالح موجود برای لبه‌چسبانی قطعه کار را شرح دهد.
- ۵- بتواند دستگاه‌های مرتبط با لبه‌چسبانی را به کار گیرد.

ساعت آموزشی		
جمع	عملی	نظری
۲۴	۱۶	۸

۱- به نظر شما لبه‌های کدام یک مناسب‌اند؟

۲- آیا با دستگاه لبه‌چسبانی آشنایی دارد؟ توضیح دهید.

۳- از اتو در لبه‌چسبانی چه استفاده‌ای می‌شود؟

۱-۱-۴- شناسایی اصول چسباندن زهوارهای چوبی (لبه‌چسبان چوبی) : در کارهای صفحه‌ای، به خصوص آنهای که دارای روکش چوبی هستند، یکی از راههای پوشاندن لبه‌های کار، استفاده از چوب به منظور لبه‌چسبان است. برای این کار، باید چوب را به ضخامت صفحات و عرض‌هایی از ۱ تا ۳ سانتی‌متر تهیه نمود، سپس آنها را با استفاده از چسب چوب و گیره (پیچ دستی) به لبه کار متصل نمود. در بعضی مواقع نیز می‌توان برای چسباندن چوب به لبه‌ها از میخ استفاده کرد.

برای زیباتر شدن لبه‌های کار، می‌توان لبه‌چسبان‌های چوبی را با اورفرز، ابزار زد. در این صورت، عرض زهوار باید حدود ۳ سانتی‌متر منظور گردد و تا حد امکان، از میخ استفاده نشود یا آنها را پس از خشک شدن زهوار، به کمک گاز انبر یا چکش میخ‌کش و چوب کمکی باید کشید (شکل ۴-۴).

شکل ۴-۴— چند نمونه لبه‌چسبان چوبی ابزار خورده

۱-۱-۵- شناسایی اصول چسباندن لبه‌چسبان روکشی (روکش چوبی) : در کارهای صفحه‌ای روکش شده، می‌توان از نوار روکش همنگ روکش صفحه استفاده کرد (شکل ۴-۵).

شکل ۴-۵— چند نمونه روکش

۱-۴- آشنایی با مفهوم لبه چسبانی و کاربرد آن در دکورسازی

با توجه به این‌که صفحات مصنوعی چوبی (نئوپان، تخته چند لایه، امدیاف و...) لبه‌های فاقد زیبایی و نیز رنگی متفاوت با صفحه دارند، همچنین محل نفوذ آب و حشرات اند، لازم است به وسیله چوب، روکش چوبی، نوارهای کاغذی، فلز و غیر آنها پوشیده شوند (شکل‌های ۱ و ۲ و ۳).

شکل ۱-۴— تخته‌های چند لایه به صورت لایه لایه و به طور کلی، ناصاف اند.

شکل ۲-۴— لبه نئوپان‌ها فاقد زیبایی و صافی هستند.

شکل ۳-۴— استفاده از چوب، به منظور لبه‌چسبانی

برای خارج کردن حباب‌های هوای محبوس بین روکش و نزدیکی صفحه (لبه قطعه کار) و به طور کلی چسبیدن درست روکش، باید از یک قطعه چوب گرد کمک گرفت و مطابق (شکل ۴-۱۰) با کشیدن چوب روی سرتاسر روکش، محل چسباندن لبه چسبان را کامل کرد.

شکل ۴-۱۰

در مرحله آخر، با کشیدن سوohan نرم به روکش اضافه، می‌توان لبه کار را تمیز نمود (شکل ۴-۱۱).

شکل ۴-۱۱

۴-۲- شناسایی اصول چسباندن نوار لبه توسط اتو
یکی از ساده‌ترین و ارزان‌ترین وسائل مورد استفاده در چسباندن نوارهای مصنوعی کاغذی و بی‌وی‌سی چهار دهم (ضخامت نوار $4/4$ میلی‌متر است)، اتوی حرارتی است.
امروزه، در بیشتر کارگاه‌های کوچک و کم سرمایه، از این وسیله استفاده می‌شود (شکل ۴-۱۲).

شکل ۴-۱۲- اتوی معمولی

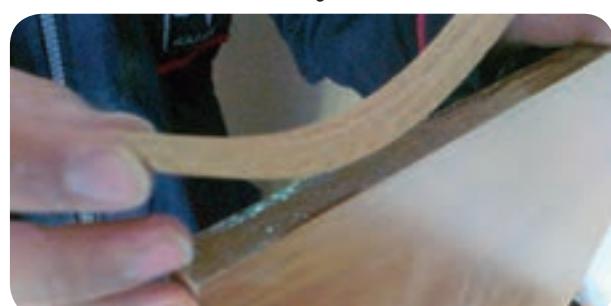
برای این کار، می‌توان روکش‌ها را به عرض کمی بیشتر از ضخامت قطعه کار ببرید و یک طرف آنرا به چسب فوری آغشته نمایید. البته کار را نیز باید چسب زد و چند دقیقه منتظر ماند تا خشک شود، به طوری که چسب به دست نچسبد. پس از این مرحله، می‌توان نوار را به لبه قطعه کار چسباند و به وسیله چکش پلاستیکی آنرا کوپید تا محکم به قطعه کار بچسبد (شکل‌های ۴-۶ تا ۴-۹).

شکل ۴-۶

شکل ۴-۷

شکل ۴-۸

شکل ۴-۹

نوار روی قطعه کار، از تکه پارچه‌ای مرطوب که روی نوار لبه می‌کشیم، باید، کمک گرفت.

از اتو می‌توان در چسباندن نوار روی قسمت‌های قوسی کار نیز استفاده کرد (شکل ۴-۱۶).

توجه: هنگام کار با اتو، به این نکته توجه داشته باشید که باید همواره تمیز باشد.

شکل ۴-۱۶ - نوار کردن لبه‌های قوس‌دار توسط اتو

۴-۲-۱ - شناسایی اصول چسباندن نوار توسط

سشوار: در این روش، باید از سشوار صنعتی، که دارای حرارت بالایی است، استفاده کرد (شکل ۴-۱۷).

شکل ۴-۱۷ - سشوار صنعتی

برخی از این سشوارها، دارای تجهیزاتی مانند نوارگیر، قطع کن نوار و... است که استفاده از آن سریع‌تر، دقیق‌تر و راحت‌تر صورت می‌گیرد (شکل ۴-۱۸).

شکل ۴-۱۸ - سشوار صنعتی به همراه تجهیزات

برای کار با اتو، پس از اتصال به برق و داغ شدن، باید قطعه کار را در محلی مناسب مستقر نمود (شکل ۴-۱۳) و نوار لبه را باید کمی بیشتر از اندازه قطعه کار بزید و آماده کار کرد.

شکل ۴-۱۳ - قطعه کار در محلی که به همین منظور تهیه شده است مستقر می‌گردد.

توجه: اگر قطعه کار مورد نظر لترون باشد، ابتدا باید لبه آن را به وسیله سنباده پرداخت کرد.

نوار لبه را طوری باید روی قطعه کار قرار داد، که اضافه

عرض آن، از دو طرف ضخامت قطعه کار بیرون بزند.

نکته: در صورت استفاده از نوارهای بی‌وی‌سی باضخامت

۱ میلی‌متر، احتمال سوختن یا چروک شدن نوار وجود دارد. برای جلوگیری از این معایب، باید مطابق شکل ۴-۱۴، روی نوار، کاغذ قرار داد و سپس به اتو کردن آن اقدام نمود (شکل ۴-۱۵).

شکل ۴-۱۴ - نحوه استفاده از کاغذ در زیر اتو

شکل ۴-۱۵

اتو را باید چند بار روی قطعه کار حرکت داد تا نوار کاملاً به قطعه کار بچسبد؛ سپس برای خنک کردن و چسباندن بهتر

شکل ۴-۲۱— نحوه استقرار سشوار روی میز

شکل ۴-۲۲— نحوه نوار کردن قطعه کار به کمک سشوار نصب شده روی میز

۴-۲-۲— شناسایی و سایل کمکی مورد استفاده در کار چسباندن نوار لبه : برای راحت‌تر و بهتر چسباندن نوار لبه (نوار کردن قطعه کار)، باید از وسایل کمکی نیز استفاده نمود. این وسایل می‌توانند چند قطعه‌امدی‌اف یا لترون و در اندازه‌های مختلف باشند (شکل ۴-۲۳).

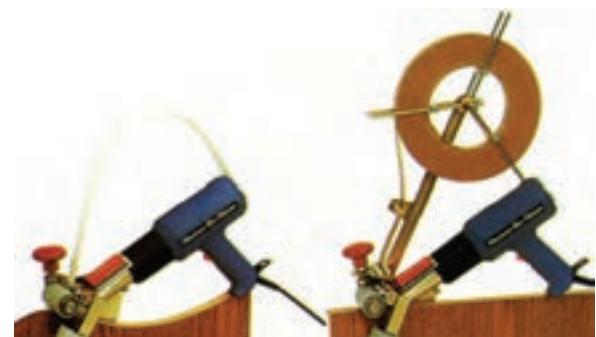
شکل ۴-۲۳— محل استقرار قطعه کار، برای نوار کردن با اتو یا سشوار

برای نوار کردن قطعه کار با این سشوارها، پس از تهیه نوار مناسب، باید آن را در محل مخصوص خود قرار داد و قطعه کار را در جای مناسبی مستقر نمود و سشوار را همراه تجهیزات آن، روی قطعه کار گذاشت. بدیهی‌ست که پس از روشن کردن دستگاه، می‌توان به نوار کردن قطعه کار اقدام نمود (شکل ۴-۱۹).

شکل ۴-۱۹— نحوه نوار کردن با سشوار

از سشوار، می‌توان در نوار کردن کارهای قوسی نیز استفاده کرد (شکل ۴-۲۰).

شکل ۴-۲۰— نحوه نوار کردن کارهای مستقیم و قوسی

توجه : در موقعی که سشوار به تنها مورد استفاده قرار می‌گیرد، می‌توان برای بهتر چسباندن نوار، از قطعه چوبی کمکی، که معمولاً گرد است، استفاده نمود.

نکته : دستگاه سشوار را می‌توان روی میز مستقر کرد و از آن به جای ماشین لبه‌چسبان استفاده نمود (شکل‌های ۴-۲۱ و ۴-۲۲).

ج) پارچه مرطوب : برای محکم چسباندن نوار و سرد کردن آن بعد از اتو یا سشوار، باید از یک تکه پارچه مرطوب کمک گرفت.

د) زیر اتویی : برای قرار دادن اتو در جای مناسب و آسیب ندیدن میز کار، باید از زیر اتویی، که یک قطعه آهن لبهدار است، استفاده نمود (شکل ۴-۲۷).

شکل ۴-۲۷ - زیر اتویی

۴-۲-۳ - شناسایی اصول برطرف کردن اضافه

نوار لبه : برای پاک کردن اضافه های نوار، باید قطعه کار را با اتو در لبه میز طوری قرار داد که اضافه های نوار، با میز برخورد نداشته باشند.

در مرحله اول، باید سرو ته نوار را گرفت. طبق شکل ۴-۲۸، این کار بهتر است با کاتر انجام گیرد.

شکل ۴-۲۸ - قطع کردن سرو ته نوار با کاتر

مرحله دوم، برطرف کردن اضافه ها دو طرف قطعه کار است. برای این کار، می توان از کاتر و حتی از لیسه نیز کمک گرفت. در این مرحله، باید کاتر یا لیسه را قدری مایل روی کار قرار داد و آن را به سمت داخل کار به حرکت درآورده نوار به صورت پیوسته و بدون پریدگی از روی کار پاک شود.

البته برای مستقر نمودن قطعه کار می توان از پیچ دستی، گیره های کتابی و وسایلی مانند آنها نیز استفاده نمود.

(الف) کارگیر (محل استقرار قطعه کار)

(ب) کاتر (تیز بُر) : برای پرداخت و گرفتن اضافه های نوار از دو طرف قطعه کار، می توان از لیسه یا کاتر (تیز بُر) استفاده نمود (شکل های ۴-۲۴ و ۴-۲۵).

شکل ۴-۲۴ - تیز بُر (کاتر) و لیسه

شکل ۴-۲۵ - نحوه برطرف کردن اضافه نوار با لیسه

توجه : نوعی کاتر نیز برای همین کار طراحی و ساخته شده، که با یک کار کشیده شدن روی لبه کار، می تواند همزمان، دو طرف اضافه نوار لبه را بگیرد و پرداخت نماید (شکل ۴-۲۶).

شکل ۴-۲۶ - کاتر مخصوص

۴-۳- شناسایی اصول نوار چسبانی لبه کار، توسط دستگاههای میزی

برای نوار مصنوعی زدن لبه‌های کار در کارگاههای بزرگ، می‌توان از دستگاههای ماشینی (میزی) استفاده کرد. این دستگاهها، دارای انواع مختلفی هستند که شرح مختصری از آنها به قرار زیر است:

(۱) دستگاه لبه‌چسبان تا ضخامت ۱ میلی‌متر از این ماشین‌ها، بیشتر برای نوارهای کاغذی یا پیویسی تا ضخامت ۱ میلی‌متر استفاده می‌شود (شکل ۴-۳۲).

شکل ۴-۳۲

سیستم این دستگاه، بیشتر شبیه سیستم سشوار نصب شده روی میز است و حرکت قطعه کار نیز دستی است؛ یعنی دستگاه ثابت و قطعه کار متحرک است. پرداخت نوارهای لبه کار در این دستگاهها، یا دستی است یا به وسیله ماشین دیگری که فریزی در روی آن قرار گرفته انجام می‌شود. البته این عمل، در دو مرحله برای دو طرف نوار صورت می‌گیرد.

بعضی از این دستگاهها، به صورت سیار و رومیزی هستند. (شکل ۴-۳۳).

شکل ۴-۳۳ - لبه‌چسبان رومیزی

توجه: در استفاده از کاتر برای پاک کردن نوار اضافی، بهتر است از پشت تیغه استفاده کرد (شکل ۴-۲۹).

شکل ۴-۲۹ - چگونگی استفاده از کاتر، در گرفتن اضافات نوار لبه‌چسبان در مرحله سوم، باید محلهای بریده شده را به وسیله سنباده نرم (شماره ۴۰۰) کاملاً پرداخت نمود. (شکل ۴-۳۰).

شکل ۴-۳۰ - پرداخت لبه‌های نوار شده با سنباده
یادآوری: هنگام استفاده از کاتر مخصوص نیز، ابتدا باید سروته نوار را گرفت و سپس با این وسیله، همزمان، دو طرف قطعه کار را پاک کرد (شکل ۴-۳۱).

شکل ۴-۳۱ - کاتر مخصوص رندیدن اضافه‌های نوار

۱-۳-۴- انواع نوارهای مورد استفاده در لبه‌چسبانی

میزی: نوارهای مصنوعی به لحاظ جنس و ابعاد انواع مختلفی دارند، از جمله به لحاظ جنس، به دو دسته کاغذی و پی‌وی‌سی تقسیم می‌شوند (شکل ۴-۳۶).

شکل ۴-۳۶ - انواع نوارهای لبه‌چسبانی

نوارهای پی‌وی‌سی به سبب داشتن ضخامت زیاد، معمولاً توسط دستگاه‌های صنعتی و با استفاده از چسب مخصوص و حرارت همراه با پرس به لبّه قطعه کار چسبانده می‌شوند. حال آن که در پشت نوارهای کاغذی چسبی تعییه شده است که توسط اتو نرم و به قطعه کار چسبانده می‌شود (شکل‌های ۴-۳۷ و ۴-۳۸).

شکل ۴-۳۷ - انواع نوارهای پی‌وی‌سی از نظر رنگ

۲) دستگاه پی‌وی‌سی صنعتی برای نوارهای تا ضخامت

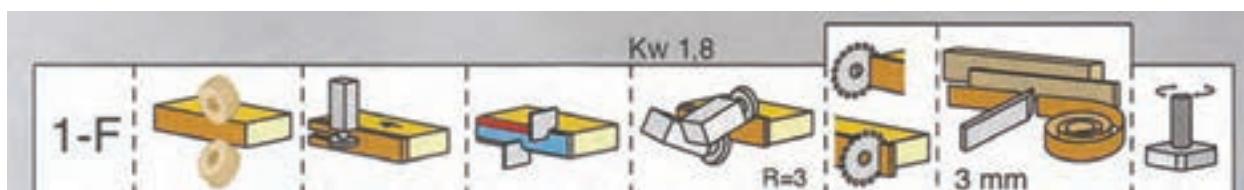
۳ میلی‌متر

این دستگاه‌ها، از نظر فناوری ساخت، ابعاد و کارهایی که در مسیر انجام می‌دهند، دارای انواع مختلفی‌ست و به دو دستهٔ صنعتی و نیمه صنعتی تقسیم می‌شوند. در بعضی از دستگاه‌های نیمه صنعتی، دستگاه شامل دو قسمت است. در یکی چسباندن و گرفتن نوار اضافی‌ست و در دیگری، که معمولاً فرزی‌ست، سر و ته نوار قطع می‌شود (شکل ۴-۳۴).

شکل ۴-۳۴ - دستگاه پی‌وی‌سی صنعتی
در نوع صنعتی و اتوماتیک، همهٔ مراحل کار روی یک دستگاه صورت می‌گیرد. نوارهای مورد استفاده در این دستگاه، قادر چسب است. از این‌رو برای چسباندن آن، از چسب‌های مخصوص (چسب گرانولی)، که معمولاً به صورت جامد و کروی‌اند استفاده می‌کنند. این دستگاه‌ها از نوع اتوماتیک آن معمولاً جلو بردۀ قطعه کار نیز هست؛ یعنی سیستم هدایت قطعه کار به صورت اتوماتیک انجام می‌گیرد.

به طور کلی، عملیاتی که در این دستگاه‌ها صورت می‌گیرد، عبارت‌اند از چسباندن نوار، جلو بردۀ نوار، چسب زدن غلتکی، غلتک‌فشار، ارۀ قطع کن سرو و ته دوتایی، فرز مازاد نوار در لبه‌های بالا و پایین قطعه کار، لیسه نوار و پولیش و گُنر (پخزن گوشه‌های کار) (شکل ۴-۳۵).

شکل ۴-۳۵ - مراحل انجام لبه‌چسبانی

شکل ۴-۴۰

۳- برای خاموش کردن اتو، باید ابتدا سیم برق را از پریز کشید و سپس از اتو خارج نمود (شکل ۴-۴۱).

۴- اگر سیم اتو دارای بریدگی یا هرگونه نقصیست، باید آن را برطرف نمود.

شکل ۴-۴۱

۵- هنگام کار با کاتر و لیسه باید مراقب انگشتان دست بود.

۶- هنگام کار با سشوار، باید مراقب بود که حرارت آن، باعث صدمه به کار و اعضای بدن نشود.

۷- لبه نوارهای اتوبی تیزند، از دست کشیدن روی آنها خودداری شود.

۸- از شوخي کردن با وسایلی مانند اتو، کاتر و وسایل خطرناک باید پرهیز نمود.
فعالیت کارگاهی

نوار کردن لبه‌های قطعه کار

مواد و مصالح مورد نیاز : لترون یا ام. دی. اف، نوار ۰/۴ اتوبی، اتو یا سشوار، کاتر یا لیسه، سنباده زرم، قطعه نگهدارنده قطعه کار.

شکل ۴-۳۸ - انواع نوارهای کاغذی از نظر رنگ

لبه نوارهای بی‌وی‌سی با ضخامت کم نیز، مانند نوارهای کاغذی به قطعه کار چسبانده می‌شوند.
رول نوارها در عرض‌های ۲ و ۴ سانتی‌متری در بازار عرضه می‌گردند (شکل ۴-۳۹).

شکل ۴-۳۹ - نوارهای ۴ سانتی‌متری

نکات ایمنی در هنگام لبه‌چسبانی انواع نوارها :

نکات ایمنی در هنگام لبه‌چسبانی، باعث سلامت فرد، قطعه کار و ابزار آلات مورد استفاده خواهد شد.

۱- هنگام کار باید مراقب بود که اتوی داغ بالباس و اعضای بدن تماس پیدا نکند.

۲- برای جلوگیری از سوختن میز کار، از زیر اتوی فلزی استفاده شود (شکل ۴-۴۰).

شکل ۴-۴۵— نحوه استقرار قطعه کار

شکل ۴-۴۶— سنباده زدن نر کار

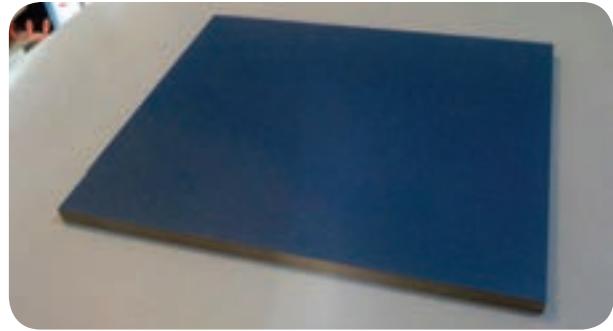

شکل ۴-۴۷— استفاده از کاغذ

طوری نوار را روی قطعه کار قرار دهید که اضافه های آن در دو طرف بیفتند و به وسیله حرکت رفت و برگشت اتو نوار را در روی قطعه کار کاملاً بچسبانید (شکل ۴-۴۸).

پس از کشیدن اتو در روی نوار، به منظور چسبندگی بیشتر و سرد شدن آن، از پاچه ای مرطوب در پشت سر اتو استفاده نمایید (شکل ۴-۴۹).

مراحل اجرای کار: یک قطعه ام دی اف یا لترون به ابعاد حدوداً 30×40 سانتی متر را تهیه نمایید. نوار لبه اتویی متناسب با قطعه کار را نیز انتخاب کنید (شکل ۴-۴۲ و ۴-۴۳).

شکل ۴-۴۲— قطعه کار ام دی اف

شکل ۴-۴۳— انتخاب نوار بر اساس قطعه کار

سپس آن را، کمی بیشتر از اندازه لبه های قطعه کار، قطع نمایید (شکل ۴-۴۴).

شکل ۴-۴۴— آماده کردن نوار

اتو را به برق وصل کنید تا گرم شود و قطعه کار را به درستی روی میز مستقر نمایید (شکل ۴-۴۵).

در صورت نیاز، بخصوص زمانی که قطعه کار لترون باشد، با سنباده نرم، ضخامت قطعه کار را پرداخت نمایید تا نوار کاملاً صاف و یکنواخت شود (شکل ۴-۴۶).

به منظور نچسبیدن اتو به نوار و مچاله نشدن آن از یک کاغذ تا شده در زیر اتو استفاده نمایید (شکل ۴-۴۷).

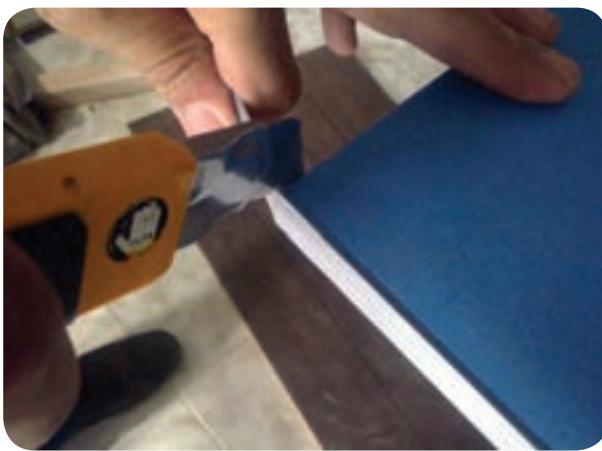

گرفتن اضافی لبه کار

شکل ۴-۴۸- حرکت اتو در روی قطعه کار

قطع کردن سروته نوار

شکل ۴-۵۰

شکل ۴-۴۹- استفاده از پارچه مرطوب

این عمل را در دیگر لبه‌های کار انجام دهید تا چهار طرف قطعه کار به وسیله نوار بوشانده شود. در پایان چنانچه نیاز بود از سنباده نرم برای گرفتن پرز و اضافه های نوار باقی مانده استفاده نماید (شکل ۴-۵۱).

قطعه کار نوار شده

سنbadه زدن نوار

شکل ۴-۵۱

تذکر : لازم است در تمام مراحل کار نکات اینمی لازم را، که قبلًا یادآوری شده است، رعایت نمود.

وقتی که نوار کاملاً به قطعه کار چسبید آن را در روی لبه میز کار طوری قرار دهید که لبه‌های اضافی آن با میز تماس نداشته باشد. سپس سروته و لبه‌های اضافی نوار را به وسیله کاتر، لیسه یا وسایل دیگر بگیرید (شکل ۴-۵۰).

قرار دادن قطعه کار نوار شده در لبه میز

ایثار جان، اوج اخلاق حرفه‌ای

در بی بروز آتش‌سوزی در یکی از واحدهای مسکونی در شهر تهران، آتش‌نشان فداکاری به نام «امید عباسی» همهٔ تلاش خود را برای نجات یک مادر و دو فرزندش که گرفتار آتش شده بودند به کار می‌بندد و در این راه به دلیل دود زدگی و حرارت بالا در وضعیت وخیمی قرار می‌گیرد. وی به علت شدت مصدومیت به کما می‌رود و پس از چند روز با رضایت خانواده این آتش‌نشان فداکار، که در قلهٔ اخلاق حرفه‌ای ایستاده بود، اعضای بدن وی به بیماران اهدا می‌شود.

عباسی چشم امیدش به شمامست که در کار خود اخلاق حرفه‌ای را رعایت کنید.

«روزنامه همشهری، مورخ ۹۲/۳/۷»

از مومن پایانی

۱- دلیل لبه‌چسبانی کارهای چوبی را شرح دهید.

۲- از روکش چوب و روکش مصنوعی در چه مواردی بیشتر استفاده می‌شود؟ توضیح دهید.

۳- چسب مناسب برای لبه‌چسبان چوب و روکش و است.

- الف) ۱، ۲، ۳ و چسب فوری ب) چسب فوری و چسب چوب
د) چسب دوطرفه ج) چسب چوب و چسب فوری

۴- انواع نوارهای مورد استفاده در لبه‌چسبانی را شرح دهید.

۵- مراحل کار لبه‌چسبانی را توضیح دهید.

۶- اصول چسباندن چوب را به منظور لبه‌چسبانی شرح دهید.

۷- یکی از ساده‌ترین روش‌های لبه‌حسابی استفاده از است.

- الف) اتو** ب) چسب ج) سشوار د) چوب

۸- هنگام استفاده از اتو برای نوار کردن پی وی سی برای چه از کاغذ در زیر اتو استفاده می شود؟

۹- وسائل مورد استفاده جهت پاک کردن اضافه نوار در روش اتو و سشوar را نام بیرید.

۱- ضخامت نوارهای مورد استفاده در لبه چسبانی معمولاً چه مقدار است؟

۱۱- تفاوت دستگاه‌های اتوماتیک و نیمه اتوماتیک چیست؟

^{۱۲}- مراحل کار در دستگاه لیه‌حسیان صنعتی، را بیان کنید.

۱۳- تفاوت نوارهای ضخیم و نوارهای $\frac{1}{4}$ چیست؟

۱۴- نکات اینمی را، هنگام لهمبانی قطعه کار، بیان کنید.